

عنوان مقاله:

امکان سنجی توارث نوه ها بعد از فوت ابویین آنها در صورت وجود بطن اول

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه و حقوق خانواده، دوره 28، شماره 79 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

شیرین شاهی - دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

سحر کریمی - استادیار گروه حقوق خصوصی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

سیدحامدحسین حسینی - استادیار گروه فقه و حقوق دانشگاه شاهد، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

موضوع ارث نوه ها در صورت فوت ابویین و وجود بطن اول، از مواردی است که علی رغم اهمیت بالای آن، به ویژه در جلوگیری از ایجاد مشکلات خانوادگی و مالی، مورد غفلت قانون گذار قرار گرفته است. در حال حاضر، بر اساس قاعده الاقرب، زمانی که فردی زودتر از والدین خود فوت نماید، در صورتی که هنگام فوت وی، هریک از خواهر یا برادر او زنده باشند، فرزندان او از ارث پدر بزرگ یا مادر بزرگ محروم خواهند ماند. سوالی که مطرح می شود، این است که با توجه به اینکه فقه امامیه برای توارث نوادگان، قائل به قائم مقامی است، آیا می توان گفت که این امر در صورت وجود بطن اول نیز ممکن است. با بررسی و تامل در آیات و روایات و منابع فقهی، روشن شد که هیچ یک از مواردی که به نظر می رسد با فرض قائم مقامی نوه به جای پدر یا مادر متوفی خود در صورت وجود بطن اول، معارض باشد، در واقع تعارضی ندارند و می توان این قائم مقامی را برای نوه در این حالت نیز در نظر گرفت. همچنین در رفع تعارض با قاعده الاقرب باید گفت که اعمال قاعده قائم مقامی بر اعمال قاعده الاقرب اولویت دارد. در نتیجه می توان با اولویت بخشیدن بر اعمال قاعده قائم مقامی نسبت به قاعده الاقرب، ابتدا نوه ها را قائم مقام پدر یا مادر متوفی خودشان قرار داده، سپس بر اساس قاعده الاقرب، به ارث بری این نوه ها در کنار سایر فرزندان متوفی، یعنی بطن اول، حکم کرد.

کلمات کلیدی:

ارث، نوه، قائم مقامی، اولاد، قاعده الاقرب، اجماع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1879338>

